

Oglasi, pripolana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novce predbrojnu, oglašavanje se naplati po broju listića u Beču na administraciju lista u Pulji.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, otko to javi odgovornosti u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvan napise »Reklamacije«.

Cekovnog računa br. 347.349. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u , n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u .

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake ili K 8 --, odnosno K 2-50 na pol godine.

Izvan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pulji.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., kolji u Pulji toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Oluffa br. 1. tamo neka se nazalovuju sve pisma i predplate

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Pulji ulica Oluffa 1.

Glavni suradnik prof. H. Mandić u Trstu

Dante Alighieri.

Početkom ovoga mjeseca obdržavalo je slogasno irendentsko društvo »Dante Alighieri« u gradiću Pollanza svoju godišnju glavnu skupštinu. Mi smo o tom vrlo pogledljivo nam društvo češće u ovom listu pisali i pisati ćemo sve dok bude ono svoje djavolsko poslanstvo u našim stranama i među našim narodom vršilo.

Društvo »Dante Alighieri« osnovano bijaše tobož za to, da širi i promiče talijansku prosvjetu među talijanskim kolonijam izvan kraljevine Italije a u istinu nije ništa drugo nego slogasna matica raznih talijanskih političkih, školskih i gospodarskih društava izvan Italije. Ono skuplja godišnje velike svote novaca, koje upotrebljava za širenje talijanstva i u našim južnim pokrajinama za odnarođenje naše hrvatske i slovenske djece. Samo dio sakupljenog novca šalje u istinu raznim svojim naselbinama izvan Italije, a velik dio tog novca dolazi u Austro-Ugarsku, ponajviše u Dalmaciju, Istru, Tret, Goricku, ponešto na Rieku, južni Tirol itd. itd. Naši se listovi anebivaju godimice od čuda, odakle tolik prihodi raznim talijanskim zabavnim društvima Dalmacije i našeg Primorja, što ga dobivaju kod raznih zabava, plesova itd. a to ogromne svote dolaze iz Italije od slogasnog društva »Dante Alighieri«. Ovo smo mi opetovno tvrdili te nebijahse nikada u nijedne strane opovrgnuto. I na posljednjoj skupštini listicali su razni govornici kako imade društvo važnu zadaću, da pomaže Talijane na »protivnoj obali« Jadrana, gdje im prieti tobož pogibelj od slavenske navale. Takovu ludost mogode iznanut neupućenim i nesviestnim članovom, dočim zaodu svi upućeni i sviestni članovi društva, da ta pomoć ne

ide ugroženim Talijanima Austro-Ugarske, već da se novcem, što ga primaju razne »Legae«, »Patrie« i kako se sva ta slogasna društva zovu, širi i promiče talijanstvo nasilno i umjetno među Slavenima ove naše jadranske obale.

Zavaravaju svoje neuke članove društva i oblasti u tu svrhu, da izlitanu od njih što veće svote novaca, kojim pak stvaraju kod nas iz naše dječice umjetno Talijane.

Društvo »Dante Alighieri«, kojemu se je prvobitno odricalo svaku političku svrhu, izlitač, da je ono samo kulturno i prosvjetno društvo, izrodilo se je u posve čisto političko društvo sa najizravnijom bojom i težnjom najblješnjih irendentista. Pod krinkom prosvjete širi ono u našim krajevima najčišći i najbistriji irendentizam. Ta politička akcija nije toliko naperena proti postojećem javnom redu u našoj monarhiji, koliko proti obstanku našega naroda na jugu monarhije. Kad bi ono u istinu promicalo prosvjetu među Talijanima i u našim zemljama i kad bi širilo najidealnije težnje među svojim pristadama u ovoj monarhiji naprama »majeji« zemlji, nas nebi ni malo boljela glava radi toga, jer nismo mi zvanj ni pozvani, da suzbijamo teške političke težnje ili da štitiimo interese države — ali kad se ide za tim, da se ta akcija provadja na naš račun, da se ide za tim, da se izbriše sa lica zemlje naš narod, koji stanuje ovdje stolne vjekova, tada smo dužni upozoriti naše narodne krugove i naše narodno vodstvo na pogibelj, koja nam prieti od slogasnog društva »Dante Alighieri«.

Ovo društvo provadja svoje političko irendentsko poslanstvo znanjem i privolom i pod pokroviteljstvom talijanske vlade i najviših državnih krugova.

Zadnjoj skupštini prisustvovali su aktivni i umirovljeni ministri, aktivni i umirov-

ljeni generali i drugi visoki častnici, najviši državni činovnici, senatori, zastupnici, sve dakle, što predstavlja službenu Italiju. Sa skupštine odpremijen je brzojavni pozdrav kralju, što je najbolji dokaz, da je on u najtješnijoj svezi sa težnjama i zadatcima društva.

Na skupštini priobćena je »radostna« viest, da je nepoznati dobročinitelj darovao u društvene svrhe tri milijuna lira. Dobar dio tih pustih milijuna doći će i u naše krajeve za raznarođenje naše djece, a odakle dolaze ti milijuni i tko je taj nepoznati dobročinitelj, nije teško pogoditi onomu, koji znade sveze društva sa najvišim krugovima u Rimu.

Pogled po Primorju Puljsko-Rovinjjski kot.

Club hrvatske-slovenskih zastupnika na istarskom saboru obdržavao je u ponedjeljak dne 16. o. m. u Trstu sjednicu, na kojoj se je raspravljalo obćenito o hrvatskom pitanju i napose o sadašnjem položaju našega naroda u Istri. Stvoreno je raznih zaključaka jednoglasno, odnosećih se na gornja pitanja i raspravilo razna mjestna pitanja.

Zadnja zaplijena. Mjestna redarstvena oblast zaplijenila nam je zadnji broj lista radi viesti pod naslovom »Pred porotom u Rovinju« i to zadnji dio, gdje smo prigovorili gospodi kod okružnog suda što trpe tako nezdrave i nezakonite odnoseje. Tu će zapljenu bez dvojbe okružno suditište potvrditi, jer nam ne može dati pravo a krivo redarstvenoj oblasti u Pulji.

U ostalom takovim se zaplijenama postizava samo privremeni uspjeh, jer mi

ćemo se pobrinuti, da zaplijenjena viest dodje opet u naš list i to sa paprenim tumačem. Toga nam gospoda ni u Rovinju a ni pala ovdajnje policije veli Jože neće zabraniti.

Pitanje hrvatske porote u Rovinju reč bi da je za gospodu kod okružnog suda nedotaknjiva peta, u koju ne smije nitko da dira. Nekomu bi reč, da je pravo i drago, što se našem narodu i u ovom prosvjetnom veku sudi pred porotom pomoću tumača, što inače ne biva nigdje u našoj monarhiji.

Mi žalimo duboko, što imade naših pravnika, koji takovo stanje trpe i mučke odobravaju. Oni kojih se ovo tiče, će nas stalno razumjeti i jasnije govoriti ne smijemo, jer visi nad nama crvena olovka.

Veli Jože na djela.

Zaplijenjeno!

Jedan veliki komicij.

Otkad je upravitelj puljske občine c. k. komesar barun Gorizutti obćestao municipalni Pule sa hrvatskim spisima, digode radi toga postenjači firme Timele-Baxe-Boccalini & Ci. kuku i moliku na njega. Ali kada su puljsku obćinu osmradili nošitelj »talijanstva« Pule i pokrati namilno-erdno preko milijun kruna obćinskog novca, onda ti prošli tatovi i silipari nisu smatrali obćestatenom puljsku obćinu, dapače dogodilo se nešto nevidjena u poštenom svijetu, da su te proste i uglavljenjane tatove i stjepare Talijani u Rovinjskoj poroti rješili svake obćezbe i proglašili nevinim. Tim pravoricom, koga mogu izreći samo ljudi zadojeni kulturom istarskih Talijana, spasili su čast puljskog municipija, proglašili poštenjacima proste i uglavljenjane tatove i lopove.

Tada gornja firma u ovom smetistu nije podigla ni mrve prosvjeda proti tatima i siliparima niti sahtjevala javnu skupštinu gradjanstva, kako to sada čini proti barunu Gorizutti-u zato, što g. barun po zakonu i pravu rabi na obćini puljskoj i hrvatski jezik, kao što rabi i njemacki, proti čemu gornja postena firma ne prosvjeduje. Ali ta se radi o hrvatskom jeziku, pak satiri moraju u smetistu puljskom izliti sav svoj gnjev i biesi svoj dvilistudjeljni riečnik istarske talijancke

»kulture« pevoki i pogrda. Ta smišlena firma diže se pogrdom na baruna Gorizutti-a radi hrvatskog jezika, jezika vjekova broja pučanstva starosjedlova obćine puljske, a ne tek od jučer doklaćenih, kao što su svi kamorati puljski, koji sebi u svojoj bezobranosti i besistidnosti agriraju pravo reprezentacije puljskog gradjanstva. Veće sramote, uvrieda i ponižanja nebi bilo po puljske gradjane, kad bi imali za predstavnice oline gornje firme.

Zao nam je bilo čitati u cimerit rečene firme, ako je istina, da se je barun Gorizutti ispricavao jednoj olini radi hrvatskih spisa. Ako je to istina, onda ta isprika granici barem s nekim ponize-njem po g. baruna!

Ako se je g. barun Gorizutti pobojava »velikog komicija«, kojim se je rečena firma zaprietila »svojom gradjanstvom« onda bi taj komicij »izlegao ovako:

»Gradjanstvo« rečene firme skupilo bi se, recimo, u kazalištu. Na pozornici opazili bismo obćine sariatane, a u fojeru i ložama smjestili bi slike pradjedova Albanesa, dra Glezera, Baxe, Ambrošića, Bolmarčića, Filinčića, Ritzia, Boccalini-a, Turmarčića, Koričića, Timeusa itd. itd. a u sredinu smjestili bi kip Dantae, što ispod triema municipija puljskog osbiljno čuva »talijanstvo« obćine puljske. Da nebi falilo i hrvatskih benevreda dovukli bi na »komicij« i barba Miju iz Vinurana i presidenta iz Pomena.

Kad bi se ti pradjedovi rečene firme smjestili, čudom bi se začudili što ih dovukose. Pradjed Albanesa uzalud bi pitao albaneski što se tu oko njega zbiva, jer ga nitko ne razumije a sam neznajući u kojem je to nepoznatom gradu; pradjed dra Glezera upitao bi susjeda, recimo Ritziera pradjeda: »sein Sie so gut, mein Herr, und erzählen S' mir . . . a pradjed Ritzier bi ga začudjeno pogledao i odvratio: nientis tudestka, a Boccaliniev i Timeusovij pradjedovi ipak bi se razumjeli, ali nebi marili ni znati zašto su tu, već bi se upitali: compare a quanto strazze, che prezzi i ga candele; andemo piuttosto a Venezia, che perder tempo qua con queste ciacole; pradjed Baxe upitao bi recimo pradjeda Ambrošića: »ale pane prosim, pro co to«, a stari bi Ambrošić odgovorio: »ne vem, gospod, per moj duš, za taj pa sme tukaj . . . Stari Bolmarčić opazio je na jednom staroga Filinčića i veselo pridje k njemu: o kumpare, hote van, ce su i Vas sim popeljali, povejte mi nu, ce su to sve ori ljudi; stari Filinčić bi odvratio: ce čete susede, nasa dica su zklavarnale, oteli bi per forza da jih razumimo, a ja neznan ni besede ce to govorim. A tako Van je i s menom kumpare, meni se sve pari, da to nisu dica od naših dec . . . Taj razgovor probudio bi starog Turina iz hrvatskog Primorja i starog Koričića s uskćkih strana, i hrio pobite svojoj braći, da se izbave

samoće i straha među nepoznatim licima iz sapsarsne prošćeri. Stari Turina bi započeo: a ca ste Vi dva iz Crema došli samo delat; mi se para, da smo mi svi samo došli, a da ne znamo ni kako ni po; ako ča znate, no pripovidajte. Stari Koričić ga čudno gleda, pa ča: ali prijatelju, Vi ste najmlaji mej nama, pak sem misli da Vi cegod znate. Ja sam forett ovdj, tamo odizule lošinjake. I tako dalje nastavite po hrvatsku, dok se ne javi predsjednik i zaviče: silenzio! qua no si parla che italiani! Ha la parola dr. Albanese! Naši se sogleđase i upitaju: ce je to, ča će on čovik dok im stari Turina, koji je bio po svijetu kao zidar, ne rastumači, da ča sada govoriti neki albaneski. Na to se skupiše i rekote: Homo ča, ča čemo tu, kad ne razumimo! I odote, a za njima i drugi pradjedovi, nerazumivni ni jokine beke od svega toga.

Dante, koji je slušao i razabrao »kavonaki« govor, stress se, »samilnostno pogleda odlazeće, a one potomke slavnihi pradjedova na pozornici apostrofira:

— — — — — Via, Ruffian, qui non son femmine da conis.

Tako bi eto pradjedovi »avi« poznate firme u Puli posvjedočili talijanstva grada Pule i obćine puljske!

manture don Mattich, sastali se u školi, a bila nas je puna dvorana, da saslušamo našega učitelja i mnoge još druge, koji su nas uputili, kako imademo lepu tu školu materinje jezika ljubiti, njom se diciti, te marljivo u nju djecu sljati, da nam jednom izučena i uzgojena budu. Čestit ljudi i svijesni rodoljubi. U školu se upisalo preko 60 djece. I ono desetak djece, koja su po svojim okrutnim roditeljima osuđena za „leginu“ kovačnicu, da im se tamo mozak otupljuje, rado bi u našu pa je nade, da će se tvrda srca tih roditelja umekšati, te željama svoje djece ipak udovoljiti, dok je još na vrijeme.

Još ovo: Gosp. župnik nam je i pre-dobro znan, da se ne veseli podignuću nove Družbine škole u našem mjestu, ali ipak se je mogao poslije obavljena blagoslova te škole u svome jadu uzdržati, pa ne pred narodom onako demonstrativno iz škole izadi ne gledajući ni lievo ni desno, kao da ga farije gone. Takav mu postupak ne služi na čast, pa makar da je on lijevo iz Kalabrije, kao što je na zalost iz naše „Dalmatinske zemlje slavne“.

Krčki kofar

Na sastanku krčke omladine u Puntu. Tko promatra rad naše omladine u opće, bila ona kojih mu drago kulturnih, stručnih, socijalnih i inih smjerova i nazora, to će tijekom vremena doći do uvjerenja, da skoro svaka njena akcija, bilo kao cjeline ili njenih raznih grupacija: akademskih, ferijalnih, glazbenih, pjevačkih itd. ne dovodi do željnog rezultata, ili barem ne u onom opsegu, kako se to pri poduzimanju dotične akcije pomišljalo. Koji su razlozi tim uspjehima, teško je reći. Ima ih dakako mnogo. Po mojem je subjektivnom mišljenju ponajviše krivo to, što dotična akcija nije nigda djelo čitave omladine — barem ne kod nas, gdje nema nikakvog smisla za organizaciju i disciplinu — nego je djelo pojedinca ili pojedinih frakcija, koja se preko nogi radja u mladenackoj masti, u jutro se već kuša da provede, a u večer očekuje se već rezultate. To nije ništa drugo nego varanje, koja svijetli dok prane iz žeravke, a na zemlju pada ugašuta, mrtva. Tu se ne gleda, dali će ta akcija biti primijena s uhitom i odobrenjem medju ostalom omladinom i narodom, dali je za tu ideju skladno vrijeme, dali je narod prije bio na to pripravljen, potrebitim znanjem i uputom, dali će to shvatiti ili ne i na koji će to način shvatiti, dali je na raspolaganje dovoljno moralnih i materijalnih sredstava, da se to privede k cilju itd. Na sve ovo trebala bi omladina dobro da pazi, a da ne zadje medju narod s idejama i činima, koje nijesu kadre, da mu koriste. Mnogo je kad se narod s otkrivenjem našeg korienog primi, ali je još više, kad narod bilo kojih razloga zabacilo i presre, jer time omladina gubi ugled, prestiz i povjerenje medju pukom, trati uzalud sile i vrijeme, te potiče svoje narodne neprijatelje na veću akciju. Takvih je uspjeha na zalost omladina već često doživjela. Ona uvijek započinje lijevo mjesto desno, sa krova mjesto sa temelja. Zato i tolik uspjeh. Zamislamo se malo. Imade li smisla i nade u uspjeh, ponajpače medju našim narodom u Istri propagirati t. zv. politiku visokog stila uz ovakvu nacionalnu nezrelost i mrtvilo. Nas narod nezna gdje je, kako se zove, kako govori, kako pripada. Njemu je sve jedno zvali se njega Istranom, Slavno-Istrijanom, Hrvatnom, Talijancem, Austrijancem, itd. Njemu je svejedno, on ništa neugodnog ne osjeća, dapače drži častijim i lijepim, kad on i njegova okolina govori talijanski ili ma bilo koji tuđi jezik. Za to nije čudo što je takav narod, kog se pripustilo svojoj sudbini nacionalno mrtav, pogotovo ako se kreće i živi medju kulturnijim am-

bijentom. Svijedokom su nam tome naši primorski potalijanci gradovi, koji su u tom pogledu prava nasrda za naš narod, legla iznarodjivanja. Medju takve gradove spada i Pola. Da se preduretnu svake pojave, dužnost je omladine, da se masi žilavo posla. U tu svrhu treba da se organizira, jer u organizaciji potiče jedan drugoga na rad i međusobnu potporu. Omladina je zvana, dužnost joj nalaže, da po mogućnosti izbjegavajući sve stranačke i ine razmirice, stupa i vodi svoj narod stazom prosvjete. Posavši s ovog stanovišta pokušala je i krčka omladina prošle godine da se organizira. Početak je dakako svaki težak, ali s malo volje i rada dade se sve postići. Iz izvješća članova u pojedinim općinama opata se, da se već malenim korakom stupilo naprijed, te da se prilično radilo.

U Dobrinju: držala se četici predavanja: 1. Svrha i zadaća Sokolstva; 2. Postanak Sokolstva. 3. Balkanski rat, njegovi uzroci i posljedice; 4. Dolazak Hrvata u ove krajeve. Nadalje se osnovalo pod teškim okolnostima „Hrvatski Sokol“, privedilo se s njime 3 zabave, jednu zabavu i dva izlaza u obilježje selo Gabonju, razdijelilo se oko 1000 brošura „Za narodni blagdan“, te tridesetak djela lakšeg sadržaja, medju njima neka djela Kumičića i Cara Emina. Gojilo se ponesito i pjevanje i glazbu.

U Puntu se sav rad kretao ponajviše oko „Sokola“. Privedila se javna vjeba i zabava, držalo se nekoliko predavanja: „O Hrvatskoj povjesti“; O općini i pravu općinara; O prosvjeti u Danskoj. Nadalje privedilo se ples sa hrv. školu u Krku, sakupilo se čistih 50 K. Za crveni krat sakupilo se 120 K, za „Drusbu“ zajedno sa Čitavicom oko 60 K.

U Baški: odlučili su osnovati knjižnicu, te su se obratili na pojedince, da poklone koju knjigu. Za Sokola odlučilo se dobiti stalnog vjebata. Sakupilo se oko 700 K za narodni blagdan, u Baškoj Dragi sakupilo se 375 K za „Crveni krat“.

U Omisliju: Držalo se u selu Njivicama analf. tečaj sa 40 osoba s priličnim uspjehom, držalo se zabavu u korist hrv. škole u Krku. Poslalo se 70 K čistih. Rasprodalo se 60 komada Krištelčevićih pjesama „Istri“. Općina Dubešnica i Vrbinik nije niti ove niti prošle godine bila zastupana. Zar tamo nema omladine? Sramota!

Zaključilo se obratiti na akad. društvo „Istra“, nek se čim prije uvede ono, što je bilo zaključeno na glavnoj skupštini 1912. naime uredbeje pododjelaka, u kojima bi mogli biti redoviti članovi nenakademčari, s osobitim obzirom na učitelje. Za tekuću godinu izabran je sljedeći odbor: Predsjednik: Jerko Graković, učitelj, podpredsjednik Nikola Fabijanić, učitelj, tajnik Josip Variola, cand. med., blagajnik I. Bonafčić, učitelj, knjižničar Toma Jedrlinić, učitelj. Časni sud: Boto Francić, cand. iuris, Ivan Sorić, učitelj. Izvjestitelj za srednjoškolsku omladinu: Ivan Zic, gimn. Revisor: Šandor Barballé, učitelj i N. Franolić, gimn.

Dužnost je članova organizacije, da započeti rad još uspješnije nastave, da drže predavanja, analf. tečajeve, zabave, telete itd. — S radom k prosvjeti, prosvjetom Siobodi! — J. V.

Voloski kofar

Blagoslovljenije zastave poučno podpornog radničkog društva „Domoljuba“ obavljeno je u nedjelju dne 7. o. mj., kako već u kratko javismo svečanom načinom pred crkvom sv. Luke u Rukavcu — obćina Kastav.

Svečanost je započela posie blagoslova u 3 i pol sata po podne na krasnom prostoru pred crkvom. Tog dana dielio je istransko-koparski biskup prosvj. g. dr. A. Karlin u istoj crkvi sakramental' berma,

te je tim povodom iz bliza i daleka nagrnulo već u jutro u Rukavac mnogo tudjinaca. Posle podne nadošla su razna pjevačko-zabavna, radnička i sokolska društva iz obćine Kastavske, iz Voloskog-Opatije, iz Rieke, Sušaka-Trstata sa glazbom na čelu itd. U svemu bijaše što in corpore, što po deputaciji zastupano desetak društava. Najbrojniji je bio „Sokol“ Volosko-Opatijski te radnička podporna društva iz Rubaša i Trinajstići u istoj obćini. Nekoja društva bijahu sa zastavama a „Sokol“ iz Voloskog imao je svoje trubljače. Kod svečanosti i na koncertu sudjelovala je glazba.

Na krasnom prostoru pred crkvom bio je podignut privremeni oltar, na kojem bijaše zastava blagoslovljena. Sveti čin obavio je župnik-dekan iz Kastva pred. g. Fran Ryslavy. Prije blagoslova pripela je zastavi vrlo krasan i skupocin trobojni trak kumica gdja Tereza Grgurina, poprativ svoj dar sa par rieči posvete.

Zatim je sledilo blagoslov. Po blagoslovu progovorilo je narodu u kratko g. Ryslavy, preporučiv članovima „Domoljuba“, da budu složni i marljivi radnici da čuvaju svoju zastavu poštenim radom i čistim životom.

Zatim je sledilo zabijanje čavala u držalo zastave. U svemu zabilje predstavnici društava i privatnici 15 čavala, izraziv svatko pri tom vruće želje za uspešan rad „Domoljuba“. Izmedju privatnika zabilje čavle gg. prof. i zastupnik Spincić, načelnik kastavske obćine K. Jelčić, veletržac Riecl i poznati voloski starina-rodoljub V. Tomčić, prva dvojica podadoše društvu lepih nauka i mudrih savjeta.

Iza toga primila je kumica zastavu te ju je predala barjaktaru, preporučiv mu, da ju štiti i čuva čistu i neokaljanu, što je ovaj svečano obećao.

Predsjednik „Domoljuba“ trgovac gosp. Milan Kundlić izrekao je zatim podržavni govor, zahvaliv se tople svima, koji su do sada kod „Domoljuba“ djelovali, koji se za društvo zauzimlju i oko njegovog napredka rade, napose zahvalio se srdačno svim prisutnim, ponajpače odlučnjacima i društvima, koja su pohrlila iz bliza i daleka, da počaste „Domoljuba“ i da uzveličaju današnju svečanost.

Iza njega progovorilo je narodu Lom zastave zastupnik M. Mandić istaknuv potrebu i važnost radničkih podpornih društava i u obće gospodarskih organizacija te preporučiv članovima „Domoljuba“ da rade uvijek u ljubavi, bratinstvu i slogi i da nezaborave nikada, da su oni hrvatski radnici.

Poslije toga pudalo se ono ogromno mpohtvo naroda s glazbom i zastavama na čelu na prostorije g. Sušnja, gdje se imao vršiti koncert. U tren oka napunilo se prostirani vrt i sve prostorije naukolo, u i izvan gostione. Kod koncerta udarala je već kako spomenusmo glazba a pjevala su sledede društva: muški zbor „Domoljuba“, drkutvo „Sloga“ iz Zameta, „Istarska Vila“ iz Kastva, „koleka mladež obojeg spola iz Rukavca. Pojedini pjevački zborovi nastupili su po dva puta; sve točke izvedene su vrlo točno te ce je burno odobravalo; osobito se je živo povijadljivo mješovitom zboru skolake djece.

Vrieme bijate upravo krasno; naroda toliko, da ga nije jošte bilo, niti će ga biti u onim stranama.

Svečanost uspjela je u svakom pogledu vrlo sjajno kol moralno toli materijalno, na čemu čestitamo srdačno marljivom odboru „Domoljuba“, napose vriednom mu predjedniku. Raslio, cvalo i napredovalo radničko podporno društvo „Domoljub“ sebi na korist i diku, a narodu na čast i slavu!

Sirite „Našu Slogu“.

Zaplijenjeno!

Banšelo. Zabava, koju je priredila naša Čitavnica dne 8. t. mj., ispala je u svakom pogledu veoma dobro. Naroda se sakupilo iz mjesta, okolice i grada Pule toliko, da je taj dan bilo kod nas tako živo i veselo, kao nikada do tada. Rodoljubni Premantarci podali su nam svojim šalogramima i spornim tamburanjem nezaboravni užitak.

Dne 14. t. mj. imali smo blagoslov nove „Družbine“ škole. I tom su nas prigodom mnogi poželili, da budu svjedoci naše najljepše i najvažnije stečevine. Poslije blagoslova, što ga je obavio župnik iz Pre-

Pazinski kofar

Is akad. društva „Istra“. Ovih se dana uredilo pitanje društvene knjižnice u Dekanima. Već je više vremena naše društvo mislilo, da tu knjižnicu u drugo mjesto premjesti, jer u Dekanima nije udovoljavala svojoj svrhi. Knjige su ležale nečitane u ormaru. 12. rujna prenio je novi društveni knjižničar knjige u bližnje selo Bertoke. Nadamo se, da će knjižnica u ovom kraju bolje djelovati. Slavnom občinstvu ne možemo, nego da najtoplije preporučimo tu inicitaciju. Da će se naše želje ispunili najbolje nam je jamstvo to, što je gosp. nadučitelj Josip Bertok u svoje ruke preuzeo vodstvo knjižnice. Njemu se u ime društva najljepše zahvaljuje uz preporuku: Knjižničar.

I. Odborska sjednica akademskog društva „Istra“. U nedjelju 28. rujna u 8 sati po podne obdržavat će se I. odborska sjednica u Carovlju u prostorijama Hrv. Čitaonica sa sljedećim dnevnim redom: 1. Izvješće tajnika. 2. Izvješće blagajnika. 3. Izvješće knjižničara. 4. Dioba rada među odborcima po sveučilišnim liječkom godini. 5. Eventualija. Umojavaju se odbornici da nezapaljeno dođu, jer je sud najsgodniji čas, kad se još jednom možemo na okupu naći. Zapriječeni kolega nek pismeno opravdaju svoju odsutnost, te ujedno izjave svoje želje. Do vida: Predsjednik.

Koparski kofar

Vrh kod Buzeta. (vrijetak.) Dne 24. augusta imali su Talijani u Buzetu neku veselicu (valjda kakov sastanak). Govore, da je bilo više muzika, kojima su mnoge zaslijepljene za sobom vukli. Iz Vrha bila ih je takodjer velika vojska od osam do deset osoba. Pored Nacija i drugih nije uzmanjkao ni nedavni odbornik naše Podružnice Grgur iz Medveja, nekadašnje Črne gore. Čujem, da je bio i onaj, inače dobar Hrvat? Jakov Petohleb iz Dobrova te Ivan Grbac sin pok. Zvanica Pikulica. Ovak zadnji se lijepo zabavljao u krugu nove braće — narodnih odmetnika i izdajca majčinog si mljeka sve do kasno u noć (do 1 $\frac{1}{2}$ —2 sata p. ponoći) dok mu se kod kuće borila žena na život i smrt, pošto je pala srmoglavice niz stepenice sa prvog poda u konobu.

Da postave lovor vijenac toj velebnjoj slavi u Buzetu, išle su iz Vrha dvije svignorice i to Nina krajevica i Marija Znidarkinja (Strpinova). To su vam djevojčice od 15 do 17 god. stare, a išle su bez pratnje roditelja. Po Buzetu, bez nadzorstva, hodale su s kim im se prohtjelo, a kući su došle oko 1 $\frac{1}{2}$ —2 sata poslije polnoćne pračene od svojih Roditelji koliko držite do časti vaših kćeri? Ili mislite da će doći po njih buzetski Kalabrezii!

„Tamburaski sber“ u Draguću. Narodna Čitaonica u Draguću, jedino stjecište drugaćkih Hrvata, odvažila se na oenuak „Tamburaskog zbora“. Naši ljudi pozdravili su oduševljeno tu rodoljubnu odluku, a napose naše obitelji u samom Draguću, pokazale su se sklonim toj misli, te obećale svoje izdašno podupiranje. Narodna Čitaonica prihvatila je svoj gornji zaključak sa više razloga, a poglavito s ovih dvaju. U jednu ruku hoće ona, da nasoj mladeži, našem hrvatskom društvu ovdje poda zabave i veselja, a u drugu da ih bodri i potiče na daljnju borbu. Opaža nam na svoju žalost, da su ovdješnji Hrvati prepusteni sami sebi i da se tko ih nitko iz naših bližih središta ne brine za nje, dok naši obitelji hoće po što po to, da Draguć i njegovu okolicu potalijance sa Legimom dječim zavistim i sa ovdješnjom glazbom, koju Lega takodjer uzdrava. Na ponos biti će dakle Narodnoj Čitaonici, ako s novim

tamburaskim zborom uzdrži našu mladež i naše obitelji u svojoj sredini te ih otme talijanskoj pokvarenosti i nemorelu.

Tehničke poslove oko osnivanja „Tamburaskog zbora“ povjerila je Narodna Čitaonica našem domaćem učitelju Franu Koreliču, koji će badava poučavati i tamburanju. Za nabavu tambura već se sakupila lijepa svotica, a budući da nije dovoljna, to se umolvaja sve rodoljube, da podupru Narodnu Čitaonicu bilo sa prisnosima, bilo sa tamburama. Darovi se primaju sa toplom zahvalnošću a umolvaja se, da ih se izvodi slati na gosp. Franu Koreliču, učitelja u Draguću kroz Cerovlje, Istra.

Gg. učiteljima vjere do znanja!

C. kr. naklada školskih knjiga u Beču I. Schwarzenbergstrasse br. 5. poslat će badava zbirku slika za biblijsku obuku, ako se početkom školske godine ukratko sastavljena molba pošalje kroz upravu dotične pučke učione.

Sranina i Jurina

Fr. Znaš li nose va Lovrane talijansku banderu? Jur. Trebada Talijani.
Fr. Bora si; nose ju dalmatinsko-hrvatske izdajice i doteperi Kranjci, ken ni nono ni zlnut talijanski znal.
Jur. Kako su onda postali Talijani?
Fr. Ter će jutra i Kinezi, ako ih veže za puno korilo.

Razne primorske pjesli

Američki Hrvati sa Družba sv. Č. i M. sa Istra. U Antofagasti organizovao se nedavno zabavni odbor gospoda i gospodja za priredjivanje zabava u korist naše Družbe. U tom su odboru prokušani rodoljubi, koji će, nema sumnje poradići iz avih sila, da se nasoj potrebnjoj Družbi namakne što veća godišnja potpora. Hrvati u Antofagasti pokazali su u više zgoda kakva je u njih zarka i rodoljubna duša. Prigrlili su misao ove naše Družbe i ta velebna misao ima danas u njih dobre i plamenite prijatelje.

Mimogredce napominjeno, da je Družba primila slavansto pripomoćno društvo u Antofagasti za člana svoje čete od 1000 i sa zahvalnošću zabilježila dar do K 940, što ih je ovih dana primila od toga rodoljubnoga društva.

Hrvatski Sokol u Punta Arenas dostavio je ovih dana Družbi sv. Č. i M. za Istru K 302 sakupljene na zabavi priredjenoj prigodom narodnog blagdana 5. srpnja o. g. Junacki Hrvatski Sokol iz Punta Arenas piše nasoj Družbi: „Primitite ovaj mali iznos darovan iz iskrene ljubavi prema staroj domaji od ljudi, koji i u dalekoj tuđini iz svega srca žele procvat, napredak i slobodu braće u domovini i što veći napredak u prosvjetnom pogledu pa do druge zgode primiti iskrene podrške. Za odbor Hrvatskog Sokola, V. Brnić.“

Ove krasne riječi govore više nego li bi i najljepše naše. Naše Istra treba da se na ove glasove iz tuđine zamisli, da dobro ureže u svoje srce uspomenu na daleku braću i da se u svakoj zgodi pokatu dostojni ove velike i divne bratske ljubavi u tuđini.

U South Chicago primila je Družba K 87, sabranih prigodom krsanja sinčića Franje Kolavo iz Vepincea. Na toj domaćoj svečanosti nastalo se više znanaca i prijatelja. I ti se dobri ljudi sjeliše svoje

Istre i u tren oka sakupiša gori spomenu svoticu. Oni su tu svotvu dostavili Družbi preko svoga župnika, koga su među ostalim zamolili, da bi ovo oglasio sa oltara, da se i u nasoj domovini Istri više puta sakuplja za našu siromašnu dječicu, i da uče i da ne budu samo ovdari, jer je danas nauka u svijetu potrebita.

Priopćujemo ovo nekoliko priprastih, ali iskrenih riječi, a našim dalekim prijateljima i zemljacima želimo najbolju sreću.

Grana Hrvatskog Saveza „Petar Švačić“ u St. Louis javlja danas, da šalje Družbi K 50, sabranih prigodom ovogodišnjeg narodnog blagdana. Želja je naše Družbe, da bi se uz gordo stablo „Hrvatskoga Saveza“ u Americi na vijeke zelenile sve njegove grane, a među njima i ona, koja nosi ime posljednjega hrvatskoga kralja Petra.

Svoj Američkoj braći želi naša Družba najljepšu sreću u tuđini i najsigurniji povratak u domovinu!

Sazvi zomajskih sabora. U drugoj polovici ovoga mjeseca sastati će se nekoliko zemaljskih sabora na dušje ili kraće zasjedanje. Sastaju se ponajviše oni sabori u kojima nema narodnostne borbe t. j. sabori njemackih pokrajina. Od južnih sabora sastaje se samo sabor kranjski i sabor goricko-gradisćanski.

Imedju onih sabora, koji se neće sastati nalazi se i sabori česki, moravski, galicijki, stajarski, istarski, dalmatinski itd. U ovim saborima postoje narodnostna ili strausacke borbe, te se vlada neufa sazvatih tih sabora. Česki je sabor, kako je poznato, u sadnje doba raspustien.

Ljupki san je okrijepa i velika potreba za svakoga. Cim bolji krevet tim bolji san. Kod nabave perja za postelje i golovih kreveta treba da se obratite na jednu priznatu i solidnu tvrtku. Ođprema kuća

S. Benisch u Dešenice, br. 762, Česka

poštava je od dugo kao takova i pribavila si je svojom realnom i ještinom poslužbom mnogo stalnih narudžaba i najveće povjerenje. S toga ne propustite prije nabave perja za postelje i golovih kreveta naručiti ilustrirani cjenik badava od ove tvrdke.

Više kuća u Puli malih i velikih prodaju se odmah uz povoljne cijene. — Upiti neka se dostave na uredništvo lista.

Nevjerojatno, a istinito je, da svaki naručnik turske srečke mora dobiti U sretnom slučaju iznosi dobitak 400.000 ili 200.000 zlatnih franaka, u manje pogodnom slučaju 30.000, 10.000, 4.000 franaka itd., u najnegodnijem pak 400 franaka. Za tursku srečku, koje buduće vučenje se vrši I. listopada o. g., izdan novac dakle nije izgubljen, kao što na primjer po brezuspješnoj igri u lutriji, nego čini sigurnu glavnicu, koja se više sa uvijek rastućom vrijednošću turskih srečaka. Upravo posebne i velike je važnosti, da naručnik turske srečke već po uplavi prvog obroka pridobije isključeno pravo igranja do zgoditka i da po odplati kupovnine bez svake nadaljne uplate igra toliko vremena napred, dok ne dobjie. I jedanput mora dobiti! Da je svakome, koji hoće svoju sreću pokušati sa srečkom, omogućeno nabaviti si u tu svrhu najizvrstniju tursku srečku, dolučiti su se mjesačni obroci na samo 4 krune 75 filira. Tko hoće uplaćivati mjesечно po 6 kruna, dobije polog turske srečke još izvrstnu srečku talijanskog crvenog križa, tako da ima po tome na godinu desetputa nadu na glavne i druge lijepe veće zgotitke.

Narudžbe prima i obavijesti daje za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Strazu“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana, i svi suradnici u provincijah slovenskih i hrvatskih. Naručajte samo po posredovanju „Straže“, koja je u svezi sa mogućnom slovenakom krsćanskom bankom sa potpunom uplaćenom dioničkom glavnicom od 40 milijuna kruna, kod koje se nije bojati izgube i neprimika.

Raspis natječaja.

Raspisuje se natječaj na jedno mjesto učiteljske kod dječjeg javnog zabavišta u Baski.

S tom je službom skopćana plaća od 768 K godišnjeg i stanarina 144 K. Molba treba da se prikaži do konca rujna o. g. ovomu Vijeću i treba da natjecateljice dokažu:

1) snamstveno usposobljenje; 2) stručnu sposobnost; 3) neporočno moralno ponašanje.

Molbi treba da se prilože takodjer isprave o dosadašnjem službovanju. Nastup je službe cim uslijedi otvorenje zabavišta.

Mjesno školsko vijeće
Baska, dne 11. IX. 1918.
Predsjednik: B. Kaftanić.

Najbolji česki izvori

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćano 2 K; boje 2x0 K; prva vrst potu-svjeto 2x0 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5x0 K; 1 kg naj-ljnije, kao snieg bijelo, očišćano 6x0 K, 8 K; 1 kg pahuljice, sivo 6 K, 7 K; bijele fine 10 K; najljnje prane pahuljice 12 K.
Kod narudžbe od 5 kg franko.

S. Benisch

S. Benisch

Gotovi krepeti
iz gustog crvenog, plavog, bijelog i žutog nankinga. 1 pokrivač, 180 cm dug, 120 cm širok, sa 2 jastuka, svaki 80 cm dug, 60 cm širok, napunjen a novim, sivim, vrlo trajnim pahuljastim perjem 16 K; potu pahuljice 10 K, pahuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3x0 i 4 K. Perine 200 cm duga, 140 cm široke 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 K; jastuci 90 cm dugi, 50 široki 4, 5, 5x0, 5, 7 K. Podperina od lispo prutane tkanine 180 cm duga, 116 cm široke 12x0 i 14x0 K. — Razvije se poučećem počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag franko; ako se ne dopadne vraća se novac. — Otieniti badava i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Česka.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utomeljena god. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice. Podružnica u Trstu, via del Lavatolo br. 1, II. kat. — Telefon br. 2594. — Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrste osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti,
2. Osiguranja miraza,
3. Osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, doćanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (šita, sijena i t. d.);

III. Staklenih piteča protiv razlipanja.

Zadruga imovina u svim odjelima iznosi K 5,018.332 66
Godišnji prihod premije s pristojbama K 1,486.297 58
Isplaćene odštete K 5,624.162 96

Specijalni posrednici i akvizitori namješćuju se uz povoljne uvjete.

Posrednik za Palu i okolice: Auto Iskra, Via Campe Marate 5 I. kat.

1000

i tisuću slika i raznih predmeta za muška i ženska odijela su u cjeniku, kojega razaslije budava Jugoslavenska raspešavaonica
R. Stermecki, Celje, br. 314.

Steckenpferd-Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Telesben s/Albe jest jedini sapun koji čuva boju od raznih pjega i mrdnje Nept, makana i zjekat pti, što se sa dovrno dolascima zbrnkama može nepobitno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim lokalnima, drogerijama i parfumerijama.

Isto se preporuča Bergmannova Lilienmilch-Sapuna kao izvrstna sredstvo za čišćenje ruku na poslojke. Čista u tekućina po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campa Marzio br. 5 - Podrinna No Sines 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakevrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Djelovi stroja

prodaju se pod staro željezo. Upitni neka se uprave na papirnicu Luginja i dr. Pula, ulica Giulia, 1.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punit.

Plovitbeni red počam od 1. IV. 1913 do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punit-Krk-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punit-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošnjiveli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

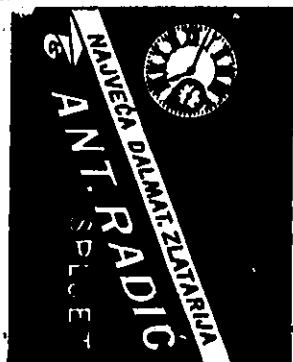
Rieka-Opatija-Beli-Merag-Krk-Punit Baška-Lopar-Rab-Lošnjiveli-Lošnjimall-luka Sv. Martin-Nerezine svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošnjimall-luka Sv. Martin-Lošnjiveli-Nevalja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.

Glavna odpravnništva:

za Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Za gnojenje u jeseni

Thomasovo brašno

Stern-Marke

jest najkorisnije i najcjepnije umjetno gnojivo. Thomasovo brašno „Marka zvezda“ proizvodi obilnu žetvu svih žitarica, vinograda, livada i pašnjaka. Radi velikog uspjeha što ga je u svim krajevima postiglo gnojenje s Thomasovim brašnom „Marka zvezda“ ovo je gnojivo neobhodno potrebno za svako gospodarstvo.

Bez Thomasovog brašna nema velike žetve. Neka se zahtjeva izričito Thomasovo brašno „Marka zvezda“ i radi obavijesti za uporabu Thomasovog brašna ili kupnju itd. obratiti se na gospodu

Herman Tureck & Co.

Trst, via Sanità br. 8.

Treba se čuvati manjevrednije robe!

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uložke, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Pozor! gg. učitelji i roditelji Pule i okolice

TISKARA, KNJIGOVEŽNICA I PAPIRNICA

LAGINJA i dr. PULA, via Giulia 1

drži ove godine toll potrebne školske knjige za pučke škole na skladištu i to:

Za I. razred:

Prva štanka (sastavili Esf-Pfibil-Sarson).
Prva računica (sastavili Močnik-Kraus Habernal).

Za II. razred:

Druga štanka (sastavili Nasor-Pfibil-Ribarčić).
Prva računica (sastavili kao gore).
Mali katekizam.
„Jergovan“ koledar za god. 1913.—14.

Za III. razred:

Druga štanka (sastavili kao gore).
Druga računica (sastavili kao gore).
Prva praktična slovnica talijanskog jezika.
Mali katekizam.
Vijenee jednoglasnih i dvoglasnih pjesama (sastavio Sprachmann).
„Jergovan“ koledar za god. 1913.—14.

Za IV. razred:

Treća štanka (sastavili Nasor-Esf-Jakac-Pfibil-Sarson-Tenlor-Zic).
Druga računica (sastavili kao gore).

Prva praktična slovnica talijanskog jezika.

Prva njemačka vjebnica (Cobenzel).
Veliki katekizam.

Biblijska povijest (od Panholzera).
Vijenee jednoglasnih i dvoglasnih pjesama (sastavili kao gore).
„Jergovan“ koledar za god. 1913.—14.

Za V. i VI. razred:

Treća štanka (sastavili kao gore).
Treća računica (sastavili kao gore).
Druga praktična slovnica talijanskog jezika.
Druga njemačka vjebnica.
Prva njemačka štanka.
Veliki katekizam.
Biblijska povijest.
Vijenee jednoglasnih i dvoglasnih pjesama.
„Jergovan“ koledar za god. 1913.—14.

Osim tih knjiga ima sve ostale školske potrebitine na skladištu te se za nabavu najteplije preporuča.